

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาการรับรู้ต่อสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ของผู้ชมรายการโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ของผู้ชมรายการโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้ชมรายการโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษานำร่อง (Pilot Study) โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) โดยการสัมภาษณ์เพื่อทราบข้อมูลเฉพาะเจาะจง (Intensive Interview) ในเรื่องของการรับรู้ต่อสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์และพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ และส่วนที่ 3 การรับรู้ต่อสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เป็นรายบุคคล (Face to Face Interview) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 พฤษภาคม ถึง 8 พฤษภาคม 2550

ผู้ศึกษาการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Analysis) โดยการเขียนบรรยายข้อมูลแสดงผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั้ง 2 ข้อ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชมรายการโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 8 คน และนำผลที่ได้จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างมาประมวลผลข้อมูลที่ได้แล้วนำมาวิเคราะห์

ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเท่ากันคือ เพศชาย จำนวน 4 คน และเพศหญิง จำนวน 4 คน มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท และมีรายได้ประมาณ 8,000-15,000 บาทต่อเดือน

ด้านพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมรายการโทรทัศน์ทุกวันในแต่ละสัปดาห์ ระยะเวลาในการรับชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละครั้งมากกว่า 3 ชั่วโมง และช่วงเวลาส่วนใหญ่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ คือ 18.01-23.00 น. ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ในระดับสูง สำหรับข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างเห็นสัญลักษณ์ระบุ

ด้านการรับรู้ต่อสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สามารถจดจำสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้ 4 สัญลักษณ์ ได้แก่ "ด", "ท", "✓ X น" และ "ฉ" รวมไปถึงทราบความหมายของสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ และสามารถบอกได้ว่าสัญลักษณ์หมายถึงอะไร นอกจากนั้นแล้วยังทราบว่าสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ มีไว้เพื่ออะไร และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กล่าวว่า พฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์หรือการแนะนำบุตรหลานในการรับชมรายการโทรทัศน์ มีความเปลี่ยนแปลงไป เพราะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่มีความผูกพันกันมากขึ้น และทำให้เกิดกิจกรรมภายในครอบครัวมากขึ้นด้วย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ถือว่าระดับการรับรู้ต่อสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ อยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้จากการศึกษาทำให้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไขเกี่ยวกับสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของสื่อวิทยุโทรทัศน์ว่า ควรจะมีการจัดทำมาตรฐานของสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ความถี่และระยะเวลาของการแสดงสัญลักษณ์ ควรจะเพิ่มรายละเอียดของสัญลักษณ์นั้น ๆ ให้มากขึ้น อาจให้มีสีสันของตัวสัญลักษณ์ หรือมีรูปภาพประกอบเพื่อทำให้เข้าใจง่ายขึ้น และควรจะมีหน่วยงานหรือฝ่ายควบคุม ที่จะเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมและแยกแยะว่ารายการใดควรใช้สัญลักษณ์ประเภทใดในการแสดงสัญลักษณ์ให้เป็นบรรทัดฐานต่อไป